KONFERENZA DWAR L-ADEŻJONI MAL-UNJONI EWROPEA – MONTENEGRO –

Brussell, 6 ta' Novembru 2026 (OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

DOKUMENT TA' ADEŻJONI

Suġġett:	POŻIZZJONI KOMUNI TAL-UNJONI EWROPEA - Kapitolu 12: Sikurezza tal-ikel, politika veterinarja u fitosanitarja

POŻIZZJONI KOMUNI TAL-UNJONI EWROPEA

Kapitolu 12: Sikurezza tal-ikel, politika veterinarja u fitosanitarja

Din il-pożizzjoni tal-Unjoni Ewropea hija bbażata fuq il-pożizzjoni ġenerali tagħha għall-Konferenza mal-Montenegro dwar l-Adeżjoni (AD 23/12 CONF-ME 2), u hija soġġetta għall-prinċipji għan-negozjati approvati fiha, b'mod partikolari:

– kull fehma espressa minn kwalunkwe parti dwar kapitolu tan-negozjati m'għandha bl-ebda mod tippreġudika l-pożizzjoni li tista' tittieħed dwar kapitoli oħra;

– il-qbil - inkluż qbil parzjali - li jintlaħaq matul in-negozjati dwar kapitoli li għandhom jiġu eżaminati suċċessivament ma jistax jitqies bħala qbil finali sakemm ikun ġie stabbilit qbil ġenerali;

– kif ukoll għar-rekwiżiti li jinsabu fil-punti 24, 28, 41 u 44 tal-Qafas ta' Negozjar.

L-UE tissottolinja li l-Montenegro għandu jkompli l-proċess ta' allinjament mal-acquis tal-UE, filwaqt li tinnota li jistgħu jidħlu fis-seħħ acquis addizzjonali qabel l-adeżjoni jew li l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-UE tista' tiġi aġġornata, sabiex jiżgura l-implimentazzjoni u l-infurzar effettivi tiegħu, u jiżviluppa, diġà qabel l-adeżjoni, politiki u strumenti li jkunu kemm jista' jkun qrib dawk tal-UE.

L-UE tinnota li l-Montenegro, fil-pożizzjoni ta' negozjar tiegħu AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 u AD 59/26 CONF-ME 23, jaċċetta l-acquis taħt il-Kapitolu 12 kif fis-seħħ fit-30 ta' Ġunju 2026, u jiddikjara li ser ikun lest li jimplimentah sad-data tal-adeżjoni tiegħu mal-Unjoni Ewropea, ħlief fl-oqsma li fihom talab perjodi ta' tranżizzjoni:

- Biex jiġi eżentat sal-31 ta' Awwissu 2030 mill-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar ir-rekwiżiti strutturali ta' ċerti stabbilimenti fis-setturi tal-laħam, il-ħalib, il-ħut u l-bajd kif stipulat fir-Regolamenti (KE) Nru 852/2004 u Nru 853/2004.

- Biex jiġi eżentat sal-31 ta' Diċembru 2030 mill-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar il-ġbir u l-ipproċessar ta' ħalib mhux ipproċessat li ma jikkonformax bis-sħiħ mar-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 853/2004.

Bħala rispons ġenerali għat-talbiet tal-Montenegro, l-UE tfakkar fil-pożizzjoni ta' negozjar ġenerali tagħha li miżuri tranżizzjonali huma eċċezzjonali, għal żmien u kamp ta' applikazzjoni limitati, u akkumpanjati minn pjan bi stadji definiti b'mod ċar għall-applikazzjoni tal-acquis. Huma ma għandhomx jinvolvu emendi għar-regoli jew il-politiki tal-UE, iħarbtu l-funzjonament korrett tagħhom, jew iwasslu għal distorsjoni sinifikanti tal-kompetizzjoni.

Wara rieżami bir-reqqa u b'kont meħud tal-miżuri li jirfdu l-qafas regolatorju u proċedurali meħtieġ għall-implimentazzjoni u l-infurzar konsistenti tar-rekwiżiti tal-UE dwar is-sikurezza tal-ikel fil-Montenegro, l-UE tqis it-talbiet tal-Montenegro aċċettabbli, soġġett għall-kundizzjonijiet u l-proċess ta' monitoraġġ preskritti hawn taħt.

Barra minn hekk, l-UE tqis li jenħtieġ li l-Att ta' Adeżjoni jipprevedi l-bażi legali meħtieġa biex jiġu adottati miżuri tranżizzjonali fejn dawn ikunu meħtieġa biex tiġi ffaċilitata t-tranżizzjoni mir-reġim eżistenti fil-Montenegro għal dak li jirriżulta mill-applikazzjoni tar-regoli veterinarji, fitosanitarji u tas-sikurezza tal-ikel tal-Unjoni. Tali miżuri għandhom jiġu adottati mill-Kummissjoni f'konformità mal-proċedura rilevanti kif determinata fil-leġiżlazzjoni applikabbli. Għandu jkun possibbli li dawn il-miżuri jittieħdu matul perjodu ta' tliet snin wara d-data tal-adeżjoni u l-applikazzjoni tagħhom għandha tkun limitata għal dak il-perjodu.

PUBLIC

Is-Sikurezza Ġenerali tal-Ikel

L-UE tilqa' l-adozzjoni ta' Liġi ġdida dwar is-Sikurezza tal-Ikel f'April 2026. L-UE tieħu nota li din il-leġiżlazzjoni tkompli tallinja lill-Montenegro mar-Regolament (KE) Nru 178/2002 billi tistabbilixxi l-prinċipji u r-rekwiżiti li jkopru l-istadji kollha tal-produzzjoni u d-distribuzzjoni tal-ikel/għalf, it-traċċabbiltà tal-ikel u l-għalf, u l-obbligi u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tan-negozju tal-ikel u l-għalf. L-UE tenfasizza li l-Montenegro għandu jkompli jallinja ruħu mal-leġiżlazzjoni sekondarja tal-UE f'dan il-qasam u jimplimentaha.

Fir-rigward tal-**kontrolli uffiċjali**, l-UE tilqa' l-adozzjoni tal-Liġi dwar il-Kontrolli Uffiċjali li tallinja mar-Regolament (UE) 2017/625 dwar il-kontrolli uffiċjali u li tħejji allinjament leġiżlattiv b'rabta mar-regoli tal-UE dwar ir-regoli dwar l-importazzjonijiet f'Mejju 2026. L-UE tieħu nota tal-pjanijiet tal-Montenegro li jallinja ruħu bis-sħiħ f'dan il-qasam sar-raba' kwart tal-2027. Tinnota wkoll il-progress tal-Montenegro fir-rigward tal-istabbiliment u l-iżvilupp tal-kapaċità amministrattiva u l-infrastruttura rilevanti għall-kontrolli uffiċjali mill-awtoritajiet kompetenti f'konformità mal-acquis. Dan jinkludi l-finanzjament tagħhom, tul il-katina kollha tas-sikurezza tal-ikel, u mad-dħul minn pajjiżi oħra, biex tiġi żgurata l-applikazzjoni tal-liġi tal-ikel u tal-għalf, ir-regoli dwar is-saħħa u t-trattament xieraq tal-annimali, is-saħħa tal-pjanti u l-prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti. L-UE tistieden lill-Montenegro jipprovdi aġġornamenti regolari dwar is-suġġett sal-adeżjoni, inkluż dwar il-progress fir-rigward tal-istandardizzazzjoni tal-proċeduri ta' kontroll uffiċjali, b'mod partikolari t-tisħiħ tal-kapaċitajiet amministrattivi, is-servizzi ta' spezzjoni, l-appoġġ fil-laboratorju u l-kontrolli fuq il-fruntieri.

PUBLIC

L-UE tieħu nota tad-deċiżjoni tal-Montenegro li jibni u jtejjeb sitt postijiet ta' kontroll fuq il-fruntiera, jiġifieri l-Ajruport Golubovci, Božaj, Port Bar, Kula, Dobrakovo u Ilino Brdo, ippjanati skont il-Pjan Direzzjonali għat-Titjib u l-Kostruzzjoni ta' Postijiet ta' Kontroll fuq il-Fruntiera. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jlesti l-kostruzzjoni, l-aġġornament u t-tagħmir tas-sitt postijiet ta' kontroll fuq il-fruntiera tiegħu fil-punti ta' dħul, sabiex ikunu kompletament operattivi mal-adeżjoni u jipprovdi aġġornamenti regolari dwar il-progress sakemm il-postijiet ta' kontroll fuq il-fruntiera jkunu operattivi, inkluż pjanijiet ta' kontinġenza f'każ ta' dewmien. B'mod partikolari, l-UE ser timmonitorja l-progress tal-Montenegro fil-kostruzzjoni u t-tagħmir ta' post ta' kontroll fuq il-fruntiera għal annimali ħajjin, fejn huma meħtieġa li jitwettqu kontrolli tat-trattament xieraq tal-annimali. L-UE tieħu nota tal-pjanijiet ta' kontinġenza pprovduti fl-aġġornament f'Ġunju 2026 tal-pjan direzzjonali msemmi hawn fuq, li għandhom l-għan li jindirizzaw id-dewmien potenzjali fit-twettiq tal-postijiet ta' kontroll operazzjonali fuq il-fruntiera. L-UE tissottolinja li l-postijiet ta' kontroll fuq il-fruntiera jridu jkunu kompletament konformi għad-dħul ta' annimali u oġġetti sad-data tal-adeżjoni. L-UE tissottolinja li l-Montenegro għandu jipprovdi aġġornamenti regolari, inkluż mill-anqas rapport wieħed sa Lulju 2027 u wieħed sa Diċembru 2027, dwar il-bini, it-tagħmir u l-istatus operazzjonali tal-postijiet ta' kontroll fuq il-fruntiera (BCP) sakemm is-sitt BCPs isiru kompletament operattivi. Ir-rapporti għandhom jivvalutaw l-istatus operazzjonali tas-sitt BCPs, inkluż kwalunkwe dewmien, u aġġornament tax-xenarji ta' kontinġenza li jistgħu jiġu implimentati.

L-UE tissottolinja li l-Montenegro jeħtieġ li jiżgura li l-funzjonijiet rilevanti kollha tas-sistema ta' informazzjoni TRACES jintużaw fil-postijiet kollha ta' kontroll fuq il-fruntiera u mill-ispetturi kollha f'konformità mar-rekwiżiti tal-UE.

PUBLIC

Fir-rigward tal-**laboratorji**, l-UE tieħu nota tal-progress li sar mill-Montenegro fl-ippjanar tal-ħatra ta' network ta' laboratorji ta' referenza nazzjonali (NRL) għall-kontrolli uffiċjali għal kull laboratorju ta' referenza tal-UE. L-UE tieħu nota tal-intenzjoni tal-Montenegro li jaħtar NRLs sa Diċembru 2026, u li, sa Ġunju 2027, jaħtar l-NRLs li ser ikunu fi Stat Membru tal-UE. L-UE tieħu nota tal-investimenti li qed iwettaq il-Montenegro fit-titjib tal-kapaċitajiet tal-laboratorji permezz tal-modernizzazzjoni tat-tagħmir u l-iżvilupp ta' metodi akkreditati għan-network tal-laboratorji tiegħu. L-UE tirrikonoxxi l-informazzjoni dettaljata ħafna pprovduta fil-Pjan Direzzjonali rivedut dwar l-NRLs, li tlesta f'Lulju 2026, fir-rigward tal-kapaċità tal-laboratorji, l-ippjanar dwar il-ħatra tal-NRLs, u n-nuqqasijiet eżistenti u s-soluzzjonijiet biex dawn jiġu indirizzati. L-UE tinnota li l-Montenegro ser ikollu bżonn ikompli bl-isforzi tiegħu biex in-network tiegħu ta' Laboratorji ta' Referenza Nazzjonali għall-oqsma rilevanti kollha fis-saħħa tal-annimali, is-saħħa tal-pjanti u s-sikurezza tal-għalf u l-ikel ikun qed jopera sad-data tal-adeżjoni. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jiffinalizza l-Laboratorju Fitosanitarju ta' Referenza Nazzjonali. L-UE tissottolinja wkoll l-importanza li jiġu żgurati l-akkreditazzjoni f'waqtha u t-tħaddim effettiv tal-Laboratorju Fitosanitarju ta' Referenza Nazzjonali. L-UE tistenna li sal-adeżjoni il-Montenegro jipprovdi aġġornamenti regolari, inkluż mill-anqas rapport wieħed ta' aġġornament sa tmiem it-tieni trimestru tal-2027 u ieħor sa tmiem ir-raba' trimestru tal-2027, dwar (i) l-NRLs maħtura, (ii) l-azzjonijiet identifikati fil-pjan direzzjonali implimentati u li għad iridu jiġu implimentati, li għandhom l-għan li jindirizzaw in-nuqqasijiet identifikati, u (iii) il-bini, it-tagħmir u l-istatus operazzjonali tal-Laboratorju Fitosanitarju ta' Referenza Nazzjonali.

L-UE tenfasizza l-ħtieġa kritika li l-Montenegro jiżgura akkreditazzjoni ISO/IEC 17025 għal-laboratorji kollha li jwettqu kontrolli uffiċjali, filwaqt li jiżgura ekwivalenza sħiħa mar-rekwiżiti tal-UE u li jaħtar formalment in-network sħiħ ta' Laboratorji Uffiċjali u Laboratorji ta' Referenza Nazzjonali kif stipulat skont ir-Regolament (UE) 2017/625, inkluż mandati ċari, kompetenzi definiti, u mekkaniżmi ta' koordinazzjoni operazzjonali. L-UE tistenna li l-Montenegro jipprovdi aġġornamenti regolari dwar is-suġġett.

PUBLIC

L-UE tirrikonoxxi l-progress tal-Montenegro fl-involviment ta' assistenza teknika u l-kooperazzjoni mal-Istati Membri tal-UE, biex tiġi żgurata kopertura komprensiva tal-analiżijiet skont l-acquis tal-UE. L-UE tistenna lill-Montenegro jkompli bil-proċess ta' allinjament mal-acquis u l-implimentazzjoni effettiva tiegħu f'dan il-qasam.

L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar regoli ta' kontroll u regoli ta' kontroll speċifiċi għal prodotti mill-annimali. L-UE tissottolinja l-importanza li l-Montenegro jsaħħaħ il-kapaċità amministrattiva tiegħu li jwettaq kontrolli f'konformità mal-acquis f'dan il-qasam, peress li huwa kruċjali li s-sistema ta' kontroll tkun kompletament operattiva sad-data tal-adeżjoni.

L-UE tieħu nota tal-istabbiliment ta' qafas għat-tisħiħ tal-kapaċitajiet amministrattivi u s-sistema ta' kontroll uffiċjali u tappella lill-Montenegro jindirizza kwalunkwe nuqqas li fadal fil-qasam tat-trattament xieraq tal-annimali relatat ma' kontrolli effiċjenti u bbażati fuq ir-riskju (fl-irziezet, matul it-trasport u waqt il-qatla).

Fir-rigward tal-**qafas istituzzjonali**, l-UE tieħu nota pożittiva tal-adozzjoni mill-Montenegro, f'Diċembru 2025, tal-Ġabra ta' Regoli dwar l-Organizzazzjoni Interna u s-Sistematizzazzjoni tal-Amministrazzjoni għas-Sikurezza tal-Ikel, l-Affarijiet Veterinarji u Fitosanitarji, li abbażi tagħha, il-Montenegro adotta l-Pjan ta' Azzjoni rivedut għat-tisħiħ tal-kapaċitajiet amministrattivi f'dan il-qasam fit-23 ta' Lulju 2026. L-UE tinkoraġġixxi lill-Montenegro jirrapporta regolarment dwar l-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni, li jipprevedi r-reklutaġġ ta' 147 uffiċjal sal-2030, u b'mod partikolari 26 uffiċjal fl-2026, 31 uffiċjal fl-2027, u 30 uffiċjal kull sena f'kull waħda mit-tliet snin ta' wara. L-UE tappella lill-Montenegro jsegwi mill-qrib ir-rakkomandazzjonijiet mill-Kummissjoni Ewropea rigward ir-regoli dwar l-imparzjalità u l-kunflitti ta' interess. Biex tiġi żgurata l-konformità mar-rekwiżiti tal-UE dwar dawn il-prinċipji ewlenin, l-UE tistenna li l-awtoritajiet isaħħu s-salvagwardji rilevanti kemm fl-amministrazzjoni pubblika kif ukoll fis-servizzi delegati. L-UE tistenna li darbtejn fis-sena, sa tmiem il-pjan ta' azzjoni dwar il-kapaċità amministrattiva, il-Montenegro jipprovdi rapporti dwar ir-riżorsi umani li fadal jiġu reklutati u dwar xenarji alternattivi biex jiġi indirizzat kwalunkwe nuqqas.

PUBLIC

Politika Veterinarja

Fir-rigward tas-saħħa tal-annimali, l-UE tilqa' l-adozzjoni mill-Montenegro tal-Liġi l-ġdida dwar is-saħħa tal-annimali f'Ġunju 2026 li tallinja mar-Regolament (UE) 2016/429 u li tirrappreżenta l-bażi legali għal aktar allinjament mal-leġiżlazzjoni tal-UE f'dan il-qafas. L-UE tieħu nota li l-liġi ser tidħol fis-seħħ fl-2027 u tħeġġeġ lill-Montenegro jkompli bl-allinjament leġiżlattiv u l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni rilevanti dwar is-saħħa tal-annimali f'dan il-qafas u oqfsa oħra filwaqt li jiżgura konformità sħiħa u implimentazzjoni effettiva tal-acquis f'dan il-qasam tas-saħħa tal-annimali mal-adeżjoni.

L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jiżgura l-implimentazzjoni effettiva tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2020/689, li jissupplimenta r-Regolament (UE) 2016/429, dwar ir-regoli dwar is-sorveljanza, il-programmi ta' eradikazzjoni u l-istatus ta' ħelsien mill-mard għall-bruċelloži u t-tuberkuloži, li huwa fundamentali għall-qasam tas-saħħa tal-annimali, għas-settur tal-ħalib mhux ipproċessat u għat-titjib tal-istabbilimenti rilevanti biex jiġu sodisfatti r-rekwiżiti tal-iġjene tal-UE. L-UE tistenna li darbtejn fis-sena sal-adeżjoni, il-Montenegro jipprovdi rapporti dwar l-implimentazzjoni ta' dan is-suġġett. B'mod partikolari, l-UE tistenna li l-Montenegro jipprovdi evidenza ċara u verifikabbli li turi li attivitajiet uffiċjali oħra relatati mas-saħħa tal-annimali huma implimentati b'mod effettiv fil-prattika u huma kapaċi jiżguraw li r-riskji għas-saħħa tal-annimali jinstabu fil-ħin fit-territorju kollu u jkun hemm rispons effettiv għalihom, inkluż informazzjoni dwar l-awtoritajiet kompetenti, l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet, il-proċeduri u r-riżorsi previsti għall-implimentazzjoni ta' attivitajiet uffiċjali f'dan il-qasam.

L-UE tissottolinja l-importanza li tinkiseb konformità sħiħa mal-acquis u l-implimentazzjoni tiegħu mal-adeżjoni fil-qasam tat-trattament xieraq tal-annimali, inkluż fil-livell tal-azjendi agrikoli, matul it-trasport u fil-ħin tal-qatla. Dan huwa essenzjali biex titħares il-fiduċja pubblika fil-produzzjoni tal-ikel, jiġu indirizzati l-aspettattivi taċ-ċittadini tal-UE rigward standards għoljin tat-trattament xieraq tal-annimali, u tiġi żgurata kompetizzjoni ġusta għall-produtturi attwali tal-Istati Membri fis-suq intern.

L-UE tieħu nota tal-pjan ta' taħriġ u ta' tisħiħ tal-kapaċitajiet tal-Montenegro għall-kontrolli uffiċjali fil-qasam tat-trattament xieraq tal-annimali għall-perjodu 2026-2030. Barra minn hekk, l-UE tħeġġeġ lill-Montenegro javvanza fl-allinjament mar-Regolament il-ġdid dwar il-benesseri tal-klieb u l-qtates u t-traċċabbiltà tagħhom tas-17 ta' Ġunju 2026 li ser isir applikabbli minn nofs l-2028, u jibda l-implimentazzjoni tiegħu.

L-UE tissottolinja li l-Montenegro għad irid jallinja ruħu mar-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2023/372 dwar il-bastimenti tal-bhejjem, il-kontrolli uffiċjali u l-punti ta' ħruġ, kif ukoll mar-Regolament Delegat (UE) 2023/842 dwar il-kontrolli uffiċjali tat-trattament xieraq tal-annimali fuq il-bastimenti tal-bhejjem u tappella lill-Montenegro biex sar-raba' trimestru tal-2026 jallinja l-leġiżlazzjoni tiegħu kif ippjanat. L-UE tinnota li l-implimentazzjoni konsistenti tal-istandards tat-trattament xieraq tal-annimali matul it-trasport, fil-livell tal-azjendi agrikoli u fil-ħin tal-qatla tibqa' qasam li fih jista' jsir titjib. Huma meħtieġa sforzi fuq l-infurzar u l-kontrolli uffiċjali effiċjenti bbażati fuq ir-riskju relatati mat-trattament xieraq tal-annimali f'dak il-qasam, inkluż l-iżgurar ta' biżżejjed persunal li jkun imħarreġ inkarigat mit-trattament xieraq tal-annimali. Għalhekk, l-UE tħeġġeġ lill-Montenegro biex jimplimenta kif xieraq il-Pjan ta' Taħriġ u ta' Bini tal-Kapaċità tiegħu għall-kontrolli uffiċjali fil-qasam tat-trattament xieraq tal-annimali għall-perjodu ta' żmien 2026-2030 biex jikseb livell suffiċjenti ta' implimentazzjoni sad-data tal-adeżjoni. L-UE tistieden lill-Montenegro jipprovdi rapporti dwar l-implimentazzjoni effettiva ta' dan is-suġġett darbtejn fis-sena sal-adeżjoni.

L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro u l-progress fir-reġistrazzjoni tal-istabbilimenti rilevanti u l-identifikazzjoni u r-reġistrazzjoni tal-annimali. L-UE tappella lill-Montenegro biex jindirizza b'mod urġenti kwalunkwe nuqqas li fadal fir-reġistrazzjoni tal-istabbilimenti li jżommu l-annimali, l-approvazzjoni ta' ċerti stabbilimenti li jżommu l-annimali u l-identifikazzjoni u r-reġistrazzjoni tal-annimali li huma meħtieġa għall-kontrolli fil-livelli kollha, inkluż il-ġestjoni tal-mard. L-UE tissottolinja l-importanza li tinkiseb konformità sħiħa mal-acquis f'dan il-qasam mal-adeżjoni.

L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro rigward il-leġiżlazzjoni żooteknika u tissottolinja l-importanza li jinkiseb allinjament sħiħ mal-acquis f'dan il-qasam, bħar-Regolament (UE) 2016/1012, mal-adeżjoni tal-Montenegro mal-UE.

L-UE tinnota li l-miżuri ta' hawn fuq **jissodisfaw ir-rekwiżit tat-tieni u t-tielet parametri referenzjarji għall-għeluq** kif jinsabu fil-pożizzjoni komuni tal-UE (AD 17/16 CONF-ME8/**16**) li jirrikjedu li l-Montenegro juri l-kapaċità u l-abbiltà tiegħu li mal-adeżjoni tiegħu mal-UE jimplimenta bis-sħiħ l-acquis taħt dan il-kapitolu. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jirrapporta regolarment dwar l-iżviluppi u l-passi li jieħu fir-rigward tal-infurzar tal-kontrolli uffiċjali u tissottolinja li l-Montenegro mistenni jkompli jiżgura l-implimentazzjoni f'dan il-qasam mal-adeżjoni mal-UE.

It-tqegħid fis-suq ta' ikel, għalf u prodotti sekondarji mill-annimali

Fir-rigward tas-**sikurezza bijoloġika**, l-UE tilqa' l-adozzjoni mill-Montenegro, fi Frar 2026, tal-Liġi dwar il-ġestjoni u l-immaniġġar ta' prodotti sekondarji mill-annimali. L-UE tilqa' wkoll l-adozzjoni mill-Montenegro tar-Regolament dwar l-iġjene tal-ikel f'Mejju 2026 u l-adozzjoni ppjanata tar-Regolament dwar Rekwiżiti Speċifiċi tal-Iġjene għall-Ikel ta' Oriġini mill-Annimali fir-raba' kwart tal-2026. L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar regoli tal-iġjene tal-ikel u l-progress fuq il-valutazzjoni tal-istabbilimenti li jipproduċu ikel u għalf li joriġina mill-annimali jew le. L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro fir-rigward tar-regoli speċifiċi għall-prodotti li joriġinaw mill-annimali u l-progress li sar biex ikompli jsir allinjament mal-acquis f'dan il-qasam.

L-UE tieħu nota tal-Pjan għall-Ġestjoni ta' Prodotti Sekondarji mill-Annimali Mhux Maħsuba għall-Konsum mill-Bniedem (Pjan dwar l-ABPs), aġġornat l-aħħar f'April 2026. Skont il-Pjan dwar l-ABPs, il-Montenegro impenja ruħu li jistabbilixxi sistema għall-ġbir u r-rimi sikuri ta' prodotti sekondarji mill-annimali, konformi mar-regoli tal-UE, sa żmien l-adeżjoni inkluż il-kostruzzjoni ta' siti tad-dfin, ċentri tal-ġbir u t-trasport ta' prodotti sekondarji mill-annimali rilevanti lejn pajjiżi ġirien. Barra minn hekk, il-Montenegro impenja ruħu li jibni impjant tal-ipproċessar għal ċerti prodotti sekondarji mill-annimali sal-1 ta' Jannar 2031. L-UE tenfasizza li l-Montenegro għandu jkompli bl-isforzi tiegħu biex jimplimenta l-Pjan dwar l-ABPs, b'attenzjoni partikolari għall-kwistjonijiet ta' implimentazzjoni li fadal rigward il-kooperazzjoni ma' pajjiżi oħra fir-reġjun dwar l-esportazzjoni possibbli ta' ċerti ABPs mill-Montenegro. L-UE tistenna li l-Montenegro, mill-inqas darbtejn fis-sena sa Frar 2031, jipprovdi rapporti dwar l-implimentazzjoni tal-pjan għall-ġestjoni ta' prodotti sekondarji tal-annimali qabel l-adeżjoni u mbagħad jipprovdi rapporti dwar il-bini ta' impjant tal-ipproċessar. L-UE ser tissorvelja mill-qrib il-progress fl-istabbiliment tas-sistema għall-ġbir u r-rimi sikur ta' prodotti sekondarji tal-annimali, inkluż il-kategorizzazzjoni u l-monitoraġġ tal-istabbilimenti kollha tal-ikel u tal-prodotti sekondarji. L-UE tieħu nota wkoll tal-azzjonijiet meħuda mill-Montenegro biex itejjeb l-istabbilimenti tiegħu għal prodotti li joriġinaw mill-annimali. L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro u l-progress miksub u ser tkompli tissorvelja l-progress tal-allinjament fil-qasam tal-prodotti sekondarji mill-annimali.

Il-miżuri ppreżentati mill-Montenegro **jissodisfaw ir-rekwiżit tal-ewwel parametru referenzjarju għall-għeluq** kif jinsab fil-pożizzjoni komuni tal-UE (AD 17/16 CONF-ME 8) li jirrikjedi li l-Montenegro juri l-kapaċità u l-abbiltà tiegħu li mal-adeżjoni tiegħu mal-UE jimplimenta bis-sħiħ l-acquis taħt dan il-kapitolu. Fl-istess ħin, l-UE tissottolinja l-importanza li jiġu indirizzati n-nuqqasijiet identifikati saż-żmien tal-adeżjoni u tappella lill-Montenegro jaċċellera l-proċess tat-titjib tal-istabbilimenti tiegħu.

L-UE tissottolinja li l-applikazzjoni ta' miżuri ta' flessibbiltà skont ir-Regolament (KE) Nru 852/2004 u r-Regolament (KE) Nru 853/2004 ma għandhiex twassal għal kundizzjonijiet mhux ugwali ta' kompetizzjoni, peress li dan jista' jkollu impatt indirett fuq il-funzjonament tajjeb tas-suq intern. Tali miżuri jenħtieġ li jibqgħu proporzjonati u debitament ġustifikati u jenħtieġ li ma jintużawx biex jindirizzaw in-nuqqasijiet strutturali, idewmu l-investimenti meħtieġa, jew jawtorizzaw stabbilimenti li ma jikkonformawx mar-rekwiżiti essenzjali tal-iġjene.

Barra minn hekk, il-Montenegro qed jiġi mfakkar li, mal-adeżjoni, kwalunkwe regola teknika nazzjonali adottata f'dan il-qasam tkun soġġetta għall-proċedura ta' notifika skont id-Direttiva (UE) 2015/1535 (TRIS). Din il-proċedura tiżgura t-trasparenza u tippermetti lill-UE u lill-Istati Membri jivvalutaw jekk l-abbozzi ta' miżuri nazzjonali jkunux jistgħu joħolqu ostakli mhux ġustifikati għas-suq intern.

Fir-rigward tar-**regoli dwar is-sikurezza tal-ikel** u regoli speċifiċi, l-UE tilqa' l-adozzjoni tar-regolament tal-Montenegro dwar il-materjali li jiġu f'kuntatt mal-ikel f'April 2026 u tieħu nota tal-pjan tal-Montenegro li jemenda l-leġiżlazzjoni tiegħu dwar l-addittivi tal-ikel, l-enzimi, is-supplimenti tal-ikel, ikel ġdid u l-aromatizzanti sar-raba' kwart tal-2026. Fir-rigward tal-kontaminanti, l-UE tilqa' l-adozzjoni tar-Regolament tal-Montenegro dwar il-livelli massimi għall-kontaminanti f'Mejju 2026. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro biex ikompli l-proċess ta' allinjament mal-acquis u l-implimentazzjoni effettiva tiegħu u biex jiżgura l-kapaċità amministrattiva u ta' kontroll meħtieġa.

L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar ir-regoli tas-sikurezza tal-ikel li jkopru oġġetti tal-ikel iffriżati malajr u radjazzjoni jonizzanti. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro biex ikompli l-proċess ta' allinjament mal-acquis u l-implimentazzjoni effettiva tiegħu u biex jiżgura l-kapaċità amministrattiva u ta' kontroll meħtieġa.

L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro dwar regoli speċifiċi għall-għalf li jkopru l-addittivi tal-għalf, l-għalf kompost, il-materjal tal-għalf, sustanzi mhux mixtieqa, għalf maħsub għan-nutrizzjoni, ċerti prodotti użati fin-nutrizzjoni tal-annimali u għalf medikat. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jkompli l-proċess ta' allinjament mal-acquis u l-implimentazzjoni effettiva tiegħu biex jiżgura l-kapaċità amministrattiva u ta' kontroll meħtieġa.

Politika fitosanitarja

Fir-rigward tas-saħħa tal-pjanti u l-materjal riproduttiv tal-pjanti, l-UE tilqa' l-adozzjoni tal-Liġi tal-Montenegro dwar il-protezzjoni tas-saħħa tal-pjanti f'Marzu 2026, li tallinja l-pajjiż mar-Regolament (UE) 2016/2031, li huwa l-qafas legali għall-istabbiliment ta' sistema tas-saħħa tal-pjanti. L-UE tinkoraġġixxi lill-Montenegro jipprovdi informazzjoni regolari dwar l-iżviluppi leġiżlattivi u tħeġġeġ lill-Montenegro jkompli bl-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni sekondarja u terzjarja, b'mod partikolari b'rabta mal-elenkar tal-pesti ta' kwarantina u r-rekwiżiti ta' importazzjoni, il-programmi ta' stħarriġ pluriennali u r-rapporti ta' stħarriġ annwali, biex jiżgura d-detezzjoni bikrija u l-qerda tal-pesti ta' kwarantina fl-UE, u sistema ta' passaport tal-pjanti li tiffunzjona, biex jiżgura li l-pjanti jiġu mċaqilqa f'konformità mar-rekwiżiti applikabbli fil-Montenegro.

L-UE tistenna li l-Montenegro jlesti l-iżvilupp tas-sistema l-ġdida ta' informazzjoni fitosanitarja għar-reġistrazzjoni, l-analiżi u l-qsim tad-data miġbura matul il-kontrolli u s-sorveljanza uffiċjali sar-raba' kwart tal-2026. L-UE tissottolinja li s-sistema ta' informazzjoni fitosanitarja għandha tkun kompletament operattiva u tintuża b'mod effettiv biex tappoġġa l-kontrolli u s-sorveljanza uffiċjali.

F'dan ir-rigward, l-UE tinnota l-pjan tal-Montenegro li jippreżenta l-programm ta' stħarriġ pluriennali mill-2027 sal-2037 sal-31 ta' Ottubru 2026 u li jirrevedi l-Ġabriet ta' Regoli rilevanti biex titneħħa kwalunkwe duplikazzjoni eżistenti mal-Liġi dwar il-protezzjoni tas-saħħa tal-pjanti fir-rigward tal-pjanijiet ta' kontinġenza għal pesti speċifiċi u għall-passaporti tal-pjanti. L-UE tisħaq ukoll fuq l-importanza tal-preżentazzjoni f'waqtha, l-adozzjoni u l-implimentazzjoni effettiva tal-programmi ta' stħarriġ pluriennali għall-2027–2037.

Fir-rigward tal-kwalità taż-żrieragħ u materjal riproduttiv ieħor tal-pjanti, inkluż il-materjal riproduttiv tal-foresti, l-UE tinnota l-progress u l-miżuri tal-Montenegro biex jallinja u jimplimenta l-leġiżlazzjoni sekondarja u terzjarja f'dan il-qasam. Huwa ta' importanza partikolari li l-Montenegro jkollu fis-seħħ sistema li tiffunzjona ta' ċertifikazzjoni u kontroll taż-żrieragħ u ta' materjal riproduttiv ieħor tal-pjanti. L-UE tissottolinja li l-Montenegro jrid ikun lest ukoll li japplika l-protokolli rispettivi għall-ittestjar ta' varjetajiet ġodda, jallinja mar-regoli tal-UE dwar il-proċeduri tar-reġistrazzjoni tal-varjetajiet, u jkollu ċentri ta' eżami fdati mis-CPVO (Uffiċċju Komunitarju tal-Varjetajiet tal-Pjanti), jew aċċess għal ċentri ta' eżami ta' Stati Membri oħra, biex iwettaq l-ittestjar tal-varjetajiet.

Barra minn hekk, fis-settur tal-materjal riproduttiv tal-foresti, l-UE tistenna li l-Montenegro jkollu sistema li tiffunzjona ta' approvazzjoni tal-materjal bażiku, u ta' ċertifikazzjoni tal-materjal riproduttiv tal-foresti derivat li jkun ser jiġi kkummerċjalizzat f'konformità mar-regoli rispettivi tal-UE. F'dawk is-setturi kollha, il-Montenegro jrid jiżgura sistema effettiva ta' superviżjoni uffiċjali tal-operaturi professjonali. L-UE tieħu nota tal-informazzjoni pprovduta mill-Montenegro rigward is-sħubija tiegħu fl-Unjoni Internazzjonali għall-Protezzjoni ta' Varjetajiet Ġodda tal-Pjanti (UPOV).

Fir-rigward tal-pestiċidi, l-UE tilqa' l-adozzjoni tal-Liġi l-ġdida dwar il-Prodotti għall-Protezzjoni tal-Pjanti (PPP), f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 396/2005, f'April 2026 u tinnota li ma hemm l-ebda produzzjoni ta' prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti fil-Montenegro. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jtejjeb is-sistema tiegħu għall-għoti ta' awtorizzazzjonijiet għal prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti u/jew ir-rikonoxximent reċiproku ta' tali awtorizzazzjonijiet mogħtija minn Stati Membri oħra tal-UE, f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 1107/2009, u għall-monitoraġġ ta' residwi tal-pestiċidi fl-ikel u fl-għalf. L-UE tħeġġeġ ukoll lill-Montenegro biex jistabbilixxi kapaċitajiet istituzzjonali għall-implimentazzjoni ta' dawn is-sistemi tal-UE fil-forma ta' struttura l-aktar adatta għall-Montenegro sad-data tal-adeżjoni.

Rigward il-laboratorji, l-UE tieħu nota tal-intenzjoni tal-Montenegro li jaħtar laboratorji ta' referenza nazzjonali sa Diċembru 2026 għall-NRLs li jinsabu fit-territorju tal-Montenegro u sa Ġunju 2027 għall-NRLs li jinsabu fi Stat Membru tal-UE. L-UE tħeġġeġ lill-Montenegro jaħdem ma' laboratorji akkreditati għall-valutazzjonijiet tal-formulazzjoni tal-PPPs, u jimplimenta r-rakkomandazzjonijiet tal-Analiżi tal-Lakuni fil-Kapaċitajiet tal-Laboratorji tas-CETI b'rabta mar-Residwi tal-Pestiċidi u l-Formulazzjonijiet tal-Prodotti għall-Protezzjoni tal-Pjanti fil-Montenegro, f'konformità mar-Regolament (UE) 2017/625.

L-UE tinkoraġġixxi lill-Montenegro biex jiżgura l-kontinwità u aktar żvilupp tal-qafas ta' politika tiegħu dwar l-użu sostenibbli tal-prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti lil hinn mill-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali attwali li jkopri l-perjodu 2021–2026, f'konformità mad-Direttiva 2009/128/KE.

Rigward l-organiżmi ġenetikament modifikati, l-UE tinnota l-isforz tal-Montenegro u tħeġġeġ lill-pajjiż biex jiżgura li l-istrutturi amministrattivi tiegħu jippermettu l-implimentazzjoni effettiva tas-sistema fil-prattika. L-UE tissottolinja l-ħtieġa li, sad-data tal-adeżjoni, il-Montenegro jiżgura allinjament sħiħ mal-acquis tal-UE dwar l-organiżmi ġenetikament modifikati, inkluż l-implimentazzjoni u l-infurzar, b'mod partikolari l-kapaċitajiet amministrattivi, istituzzjonali, tekniċi u tal-laboratorju biex tkun żgurata l-implimentazzjoni effettiva tiegħu. L-UE tinnota l-pjan tal-Montenegro li jikkonkludi ftehimiet ma' laboratorji nazzjonali tal-Istati Membri tal-UE għall-ittestjar tal-OĠM.

Fir-rigward tal-ftehimiet fitosanitarji internazzjonali f'oqsma li jaqgħu taħt il-kompetenza esklużiva tal-Unjoni, il-Montenegro għandu jieħu l-passi meħtieġa biex jiżgura allinjament mal-pożizzjoni tal-Unjoni qabel l-adeżjoni.

PUBLIC

L-UE tieħu nota tat-talba tal-Montenegro għal perjodu ta' tranżizzjoni sal-31 ta' Awwissu 2030 għal stabbilimenti fis-setturi tal-laħam, il-ħalib, il-bajd u l-ħut li mhux ser ikunu konformi mar-rekwiżiti strutturali skont ir-Regolamenti (KE) Nru 852/2004 u Nru 853/2004 fil-jum tal-adeżjoni tal-Montenegro mal-UE. L-UE tqis li l-perjodu ta' tranżizzjoni mitlub huwa aċċettabbli, iżda tissottolinja li matul il-perjodu ta' tranżizzjoni, prodotti derivati minn tali stabbilimenti ma jiġux introdotti fis-suq ta' Stati Membri oħra u jiġu introdotti biss fis-suq tal-Montenegro u fi swieq ta' pajjiżi terzi f'konformità mal-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 178/2002. L-UE tissottolinja wkoll li tali miżura tista' tapplika biss għal rekwiżiti strutturali u l-istabbilimenti koperti mill-Artikolu 12 u tali stabbilimenti ma jkunux permessi li jagħmlu negozju tal-prodotti tagħhom ma' Stati Membri oħra tal-UE. Il-perjodu ta' tranżizzjoni jrid ikun limitat sal-31 ta' Awwissu 2030 u japplika biss għal għadd limitat u definit b'mod ċar ta' stabbilimenti li jeħtieġu żmien addizzjonali biex itemmu l-proċess ta' titjib tagħhom. Fi tmiem il-perjodu ta' tranżizzjoni, l-istabbilimenti li ma jikkonformawx għandhom iwaqqfu l-attivitajiet tagħhom. Biex jiġu żgurati segregazzjoni u traċċabbiltà effettivi, il-prodotti minn dawk l-istabbilimenti għandu jkollhom marka ta' identifikazzjoni speċifika, li għandha tiġi definita u implimentata biżżejjed żmien qabel l-adeżjoni.

L-UE tieħu nota tat-talba tal-Montenegro għal perjodu ta' tranżizzjoni sal-31 ta' Diċembru 2030 għal kunsinni ta' ħalib mhux ipproċessat li ma jissodisfawx il-kriterji tal-iġjene stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 853/2004. L-UE tqis li l-perjodu ta' tranżizzjoni mitlub huwa aċċettabbli, iżda tissottolinja li matul il-perjodu ta' tranżizzjoni, il-prodotti minn tali ħalib mhux ipproċessat ma jiġux introdotti fis-suq ta' Stati Membri oħra u jiġu introdotti biss fis-suq tal-Montenegro u fis-swieq ta' pajjiżi terzi f'konformità mal-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 178/2002. L-UE tissottolinja li l-konformità tal-istabbilimenti mal-acquis hija ta' importanza fundamentali biex jiġi żgurat il-funzjonament tas-suq intern u biex jiġi ggarantit livell għoli ta' protezzjoni. Matul dan il-perjodu, il-ħalib li joriġina minn tali azjendi mhux konformi għandu jinġabar separatament u jintuża esklużivament għall-produzzjoni ta' prodotti tal-ħalib li t-tqegħid tagħhom fis-suq għandu jkun ristrett għat-territorju tal-Montenegro jew għas-swieq ta' pajjiżi terzi skont l-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 178/2002. Biex jiġu żgurati segregazzjoni u traċċabbiltà effettivi, dawn il-prodotti għandu jkollhom marka ta' identifikazzjoni speċifika, li għandha tiġi definita u implimentata biżżejjed żmien qabel l-adeżjoni. L-UE tfakkar li l-Montenegro għandu jikkomunika fi żmien debitu qabel l-adeżjoni l-għadd ta' stabbilimenti kkonċernati miż-żewġ perjodi ta' tranżizzjoni. Barra minn hekk, l-UE tissottolinja li l-Montenegro għandu jikkomunika mill-inqas sena qabel l-adeżjoni l-miżuri ta' traċċabbiltà u l-marki ta' identifikazzjoni għall-prodotti kkonċernati.

PUBLIC

L-UE tistieden lill-Montenegro jkompli juri progress fl-allinjament mal-acquis rilevanti tal-UE u fl-implimentazzjoni tiegħu. Partikolarment, dan l-objettiv jista' jiġi żgurat biss ladarba l-merħliet jew l-azjendi jiksbu status ta' uffiċjalment ħielsa mill-mard għat-tuberkuloži u l-bruċelloži bovini. Għalhekk, il-kisba ta' tali status tikkostitwixxi prekundizzjoni essenzjali u aħħarija għat-tqegħid fis-suq ta' ħalib mhux ipproċessat, inkluż f'każijiet fejn il-prodotti mhux konformi jkunu limitati għas-suq domestiku. Id-derogi, il-prattiki tradizzjonali, ir-reġimi tal-ittestjar jew l-arranġamenti tranżizzjonali ma jistgħux jissostitwixxu dan ir-rekwiżit. F'dan il-kuntest, l-implimentazzjoni effettiva tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2020/689, li jissupplimenta r-Regolament (UE) 2016/429, dwar ir-regoli dwar is-sorveljanza, il-programmi ta' eradikazzjoni u l-istatus ta' ħelsien mill-mard għall-bruċelloži u t-tuberkuloži, ser tkun essenzjali biex jiġi żgurat il-progress lejn il-konformità mal-acquis tal-UE.

* * *

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq, l-UE tinnota li, f'dan l-istadju, **dan il-kapitolu ma jeħtieġx aktar negozjati.**

Il-monitoraġġ tal-progress fl-allinjament mal-acquis tal-UE u fl-implimentazzjoni tiegħu ser ikompli matul in-negozjati. L-UE tissottolinja li ser tiddedika attenzjoni partikolari lill-monitoraġġ tal-kwistjonijiet speċifiċi kollha msemmija hawn fuq bil-ħsieb li tiżgura l-kapaċità amministrattiva tal-Montenegro, l-abbiltà tiegħu li jimplimenta u jinforza l-acquis f'dan il-kapitolu u t-tlestija tal-allinjament leġiżlattiv. Jeħtieġ li tingħata kunsiderazzjoni partikolari lir-rabtiet bejn dan il-kapitolu u kapitoli oħra tan-negozjati. Valutazzjoni finali tal-konformità tal-leġiżlazzjoni tal-Montenegro mal-acquis tal-UE u tal-kapaċità implimentattiva tiegħu tista' ssir biss fi stadju aktar tard tan-negozjati. Minbarra l-informazzjoni kollha li l-UE tista' teħtieġ għan-negozjati f'dan il-kapitolu u li għandha tiġi pprovduta lill-Konferenza, l-UE tistieden lill-Montenegro jipprovdi regolarment informazzjoni dettaljata bil-miktub lill-Kunsill ta' Stabilizzazzjoni u ta' Assoċjazzjoni dwar il-progress fl-implimentazzjoni tal-acquis u fit-tisħiħ tal-kapaċità amministrattiva tiegħu.

PUBLIC

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha ta' hawn fuq, jekk ikun meħtieġ l-UE terġa' lura għal dan il-kapitolu f'mument xieraq.

L-UE tinnota li l-Montenegro, fil-pożizzjoni ta' negozjar tiegħu AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 u AD 59/26 CONF-ME 23, jaċċetta l-acquis taħt il-Kapitolu 12 kif fis-seħħ fit-30 ta' Ġunju 2026, u jiddikjara li ser ikun lest li jimplimentah sad-data tal-adeżjoni tiegħu mal-Unjoni Ewropea, ħlief fl-oqsma li fihom talab perjodi ta' tranżizzjoni.

Barra minn hekk, l-UE tfakkar li jista' jkun hemm acquis ġdid bejn it-30 ta' Ġunju 2026 u d-data tal-adeżjoni.

PUBLIC

ANNESS II

għad-DCP rivedut dwar il-Kapitolu 12

(Sikurezza tal-ikel, politika veterinarja u fitosanitarja)

Anness Legali

Att dwar il-kundizzjonijiet tal-adeżjoni tar-Repubblika tal-Montenegro u l-aġġustamenti għat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u t-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika

PARTI [XXX]

DISPOŻIZZJONIJIET TEMPORANJI

TITOLU [XX] - DISPOŻIZZJONIJIET OĦRA

Artikolu [XX]

Jekk ikunu meħtieġa miżuri tranżizzjonali biex tiġi faċilitata t-tranżizzjoni mir-reġim eżistenti fil-Montenegro għal dak li jirriżulta mill-applikazzjoni tar-regoli veterinarji, fitosanitarji u dwar is-sikurezza tal-ikel tal-Unjoni, tali miżuri għandhom jiġu adottati mill-Kummissjoni f'konformità mal-proċedura rilevanti kif determinat fil-leġiżlazzjoni applikabbli. Dawn il-miżuri għandhom jittieħdu fi żmien tliet snin mid-data tal-adeżjoni, u l-applikazzjoni tagħhom għandha tkun limitata għal dak il-perjodu.

PUBLIC

ANNESS [XX]

Lista msemmija fl-Artikolu [XX] tal-Att tal-Adeżjoni: miżuri tranżizzjonali

[X]. SIKUREZZA TAL-IKEL, POLITIKA VETERINARJA U FITOSANITARJA

I. STABBILIMENTI (LAĦAM, ĦALIB, ĦUT U BAJD)

32004 R 0852: Ir-Regolament (KE) Nru 852/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar l-iġjene tal-oġġetti tal-ikel (ĠU L 139, 30.4.2004, p. 1).

32004 R 0853: Ir-Regolament (KE) Nru 853/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 li jistabbilixxi ċerti regoli speċifiċi ta' iġjene għall-ikel li joriġina mill-annimali (ĠU L 139, 30.4.2004, p. 55); (Edizzjoni Speċjali bil-Malti: Kapitolu 3 Vol. 45 p. 14).

1. Sal-31 ta' Awwissu 2030, skont il-kundizzjonijiet stipulati fil-paragrafi 3 sa 6, ir-rekwiżiti strutturali stabbiliti f'dawn li ġejjin ma għandhomx japplikaw għall-istabbilimenti elenkati skont il-paragrafu 2 fis-setturi tal-laħam, il-ħalib, il-ħut u l-bajd fil-Montenegro:

   (a) ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 852/2004:

   – Anness II, Kapitolu II;

   (b) ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 853/2004:

   – Anness III, Taqsima I, Kapitoli II u III,

   – Anness III, Taqsima II, Kapitoli II u III,

PUBLIC

– Anness III, Taqsima V, Kapitolu I;

– Anness III, Taqsima VIII, Kapitolu III;

– Anness III, Taqsima IX, Kapitoli I u II;

– Anness III, Taqsima X, Kapitoli I u II.

2. Biżżejjed żmien qabel l-adeżjoni, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi lista tal-istabbilimenti msemmijin fil-paragrafu 1. Dik il-lista għandha ssir pubblika u għandha tinkludi l-isem u l-indirizz ta' kull stabbiliment.

3. Il-prodotti li joriġinaw minn dawk l-istabbilimenti għandhom jitqiegħdu biss fis-suq nazzjonali tal-Montenegro jew fi swieq ta' pajjiżi terzi skont il-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni jew jiġu użati għal ipproċessar ulterjuri fi stabbilimenti fil-Montenegro koperti wkoll mill-paragrafu 1, irrispettivament mid-data tal-kummerċjalizzazzjoni.

4. Il-prodotti minn dawk l-istabbilimenti għandu jkollhom marka sanitarja jew ta' identifikazzjoni differenti minn dik prevista fl-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) nru 853/2004. Deskrizzjoni ċara tal-marka sanitarja jew ta' identifikazzjoni differenti għandha tiġi kkomunikata lill-Kummissjoni mhux aktar tard minn sena qabel id-data tal-adeżjoni.

5. L-awtoritajiet kompetenti tal-Montenegro għandhom jiżguraw li l-marki sanitarji jew ta' identifikazzjoni msemmija fil-paragrafu 4 jintużaw esklużivament għall-prodotti li għalihom huma maħsuba u li huma protetti kontra l-użu frodulenti jew mhux awtorizzat.

6. Il-paragrafi 3 u 4 japplikaw ukoll għall-prodotti kollha li joriġinaw minn stabbilimenti tal-laħam, ħalib, ħut jew bajd integrati fejn parti mill-istabbiliment hija soġġetta għall-paragrafu 1.

PUBLIC

7. Il-Montenegro għandu jissorvelja kontinwament l-implimentazzjoni tal-programm nazzjonali għat-titjib tal-istabbilimenti u għandu jipprovdi lill-Kummissjoni bi pjan biannwali ta' progress f'dan ir-rigward. Il-Montenegro għandu jiżgura li jiġi elaborat u jsir disponibbli għall-Kummissjoni, fuq talba, pjan ta' titjib individwali għal kull wieħed minn dawn l-istabbilimenti bi skadenzi għall-korrezzjoni tar-rekwiżiti strutturali.

8. Il-Montenegro għandu jiżgura li kwalunkwe stabbiliment li sad-data tal-adeżjoni jonqos milli jikkonforma bis-sħiħ mal-acquis tal-Unjoni dwar is-sikurezza tal-ikel, ħlief fejn kopert mid-dispożizzjonijiet ta' din il-miżura tranżizzjonali, itemm l-attivitajiet tiegħu.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta regoli implimentattivi dettaljati biex tiżgura t-tħaddim bla xkiel tar-reġim tranżizzjonali msemmi hawn fuq skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 14(2) tar-Regolament (KE) Nru 852/2004 u l-Artikolu 12(2) tar-Regolament (KE) Nru 853/2004 rispettivament.

II. PROĊESSAR TA' ĦALIB MHUX KONFORMI

32004 R 0853: Ir-Regolament (KE) Nru 853/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 li jistabbilixxi ċerti regoli speċifiċi ta' iġjene għall-ikel li joriġina mill-annimali (ĠU L 139, 30.4.2004, p. 55); (Edizzjoni Speċjali bil-Malti: Kapitolu 3 Vol. 45 p. 14).

1. L-istabbilimenti tal-ipproċessar tal-ħalib fil-Montenegro jistgħu, sal-31 ta' Diċembru 2030, jirċievu kunsinni ta' ħalib mhux ipproċessat li ma jikkonformawx mar-rekwiżiti tal-Anness III, it-Taqsima IX, il-Kapitolu I, il-Parti III, il-punt 3(a), tar-Regolament (KE) Nru 853/2004.

2. Sal-31 ta' Diċembru 2030, l-istabbilimenti tal-ipproċessar tal-ħalib fil-Montenegro jistgħu jkomplu jipproċessaw kemm ħalib konformi kif ukoll mhux konformi fl-istess linja ta' produzzjoni, dment li l-ħalib konformi u dak mhux konformi jinżammu segregati mill-punt tal-ġbir sal-istadju tal-prodott finali, inkluż fl-azjenda permezz tat-trasport, il-wasla, il-ħżin u l-ipproċessar, u li tali pproċessar jitwettaq f'sessjonijiet ta' produzzjoni separati wara l-ipproċessar ta' ħalib konformi, jiġi segregat, u jkun soġġett għal proċeduri li jiżguraw li ma sseħħ l-ebda kontaminazzjoni bejn it-tnejn.

3. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, l-istabbilimenti tal-ipproċessar tal-ħalib għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti tal-Unjoni applikabbli għall-istabbilimenti, inkluż l-implimentazzjoni tal-prinċipji tal-Analiżi tal-Perikli u Punti Kritiċi ta' Kontroll (HACCP) imsemmija fl-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) Nru 852/2004, u għandhom juru l-kapaċità tagħhom li jikkonformaw mal-kundizzjonijiet li ġejjin, inkluż billi jidentifikaw il-linja tal-produzzjoni u l-mogħdijiet tal-produzzjoni separati użati għall-ipproċessar tal-ħalib mhux konformi.

L-operaturi ta' dawn l-istabbilimenti għandhom:

(a) jiżguraw is-segregazzjoni effettiva tal-ħalib konformi u dak mhux konformi mill-ġbir sal-istadju tal-prodott finali, inkluż fl-azjenda permezz tat-trasport, il-wasla, il-ħżin, l-ipproċessar u d-distribuzzjoni tal-prodotti finali, inkluż rotot separati ta' ġbir tal-ħalib, il-ħżin u t-trattament separati ta' ħalib konformi u dak mhux konformi, imballaġġ speċifiku u t-tikkettar ta' prodotti derivati minn ħalib mhux konformi, u l-ħżin separat ta' tali prodotti;

(b) jistabbilixxu proċeduri li jiżguraw it-traċċabbiltà tal-materja prima u tal-prodotti, inkluż ir-reġistrazzjoni dokumentarja tal-movimenti tal-prodotti u l-kontabbiltà għal ħalib mhux ipproċessat konformi u mhux konformi u r-rikonċiljazzjoni tiegħu mal-kategoriji u l-kwantitajiet ta' prodotti manifatturati;

(c) jiżguraw li l-ħalib mhux ipproċessat mhux konformi kollu jkun soġġett għal trattament bis-sħana ta' mill-anqas 71,7 °C għal 15-il sekonda, jew għal trattament ieħor li jikseb livell ekwivalenti ta' sikurezza;

(d) jiżguraw li l-marki sanitarji jew ta' identifikazzjoni msemmija fil-paragrafu 6 jintużaw esklużivament għall-prodotti li għalihom huma maħsuba u li huma protetti kontra l-użu frodulenti jew mhux awtorizzat.

PUBLIC

4. L-awtoritajiet kompetenti tal-Montenegro għandhom:

(a) jiżguraw li l-operatur jew il-manager ta' kull stabbiliment ikkonċernat jieħu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżgura l-osservanza korretta tal-proċeduri interni għas-separazzjoni tal-ħalib;

(b) iwettqu testijiet u kontrolli għal għarrieda marbutin mal-osservanza tas-separazzjoni tal-ħalib; u

(c) iwettqu testijiet f'laboratorji approvati fuq il-prodotti mhux ipproċessati u lesti kollha biex jivverifikaw il-konformità tagħhom mar-rekwiżiti tal-Anness III, it-Taqsima IX, il-Kapitolu II tar-Regolament (KE) Nru 853/2004, inkluż il-kriterji mikrobijoloġiċi għall-prodotti bbażati fuq il-ħalib.

5. Il-prodotti tal-ħalib li jiġu minn ħalib mhux konformi għandhom biss:

(a) jitqiegħdu fis-suq nazzjonali fil-Montenegro rrispettivament mid-data tal-kummerċjalizzazzjoni; jew

(b) jitqiegħdu fis-swieq ta' pajjiżi terzi f'konformità mal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni.

6. Prodotti tal-ħalib li ġejjin minn ħalib mhux konformi għandu jkollhom marka ta' identifikazzjoni differenti minn dik prevista fl-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) Nru 853/2004. Għandha tiġi kkomunikata deskrizzjoni ċara ta' dik il-marka lill-Kummissjoni sa mhux aktar tard minn sena qabel id-data tal-adeżjoni.

7. Prodotti bbażati fuq ħalib mhux ipproċessat konformi pproċessat fuq linja ta' produzzjoni separata jistgħu jiġu kkummerċjalizzati bħala prodotti konformi dment li jinżammu l-kundizzjonijiet kollha rigward is-separazzjoni tal-linji ta' prodotti.

PUBLIC

8. Il-Montenegro għandu jiżgura l-konformità gradwali tal-ħalib mhux ipproċessat mar-rekwiżiti applikabbli tal-UE u għandu jimmonitorja kontinwament l-implimentazzjoni tal-Programm Nazzjonali għat-titjib tal-kwalità tal-ħalib mhux ipproċessat u għandu jipprovdi lill-Kummissjoni b'rapport annwali tal-progress li jkun sar biex l-azjendi tal-ħalib jikkonformaw mar-Regolament (KE) Nru 853/2004.

L-ewwel rapport annwali għandu jiġi ppreżentat lill-Kummissjoni sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2028, u t-tieni rapport annwali sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2029. Il-formola li ġejja għandha tintuża għal dawn ir-rapporti.

Reġjun	Għadd totali ta' azjendi tal-ħalib 31.12.2028	Għadd ta' azjendi tal-ħalib b'ħalib mhux konformi * 31.12.2028	% ta' azjendi mhux konformi * mit-total 31.12.2028	Volum totali ta' ħalib mhux konformi 31.12.2028	% tal-volum totali ta' ħalib mhux konformi 31.12.2028	Għadd totali ta' azjendi tal-ħalib 31.12.2029	Għadd ta' azjendi tal-ħalib b'ħalib mhux konformi * 31.12.2029	% ta' azjendi mhux konformi * mit-total 31.12.2029	Volum totali ta' ħalib mhux konformi 31.12.2029	% tal-volum totali ta' ħalib mhux konformi 31.12.2029

* Il-konformità tirreferi għall-konformità mal-limiti massimi applikabbli għall-għadd totali tal-kolonji u għall-għadd taċ-ċelloli somatiċi, iddeterminati bl-użu tal-medja ġeometrika mobbli matul il-perjodi ta' valutazzjoni rilevanti speċifikati fl-Anness III, it-Taqsima IX, il-Kapitolu I, il-Parti III, il-punt 3(a)(i), tar-Regolament (KE) Nru 853/2004. Skont din id-diżpożizzjoni, il-konformità għall-ħalib tal-baqar mhux ipproċessat tiġi vvalutata bl-użu ta' medja ġeometrika mobbli fuq perjodu ta' xahrejn (b'mill-inqas żewġ kampjuni fix-xahar) għall-għadd totali tal-kolonji u medja ġeometrika mobbli fuq perjodu ta' tliet xhur (b'mill-inqas kampjun wieħed fix-xahar) għall-għadd taċ-ċelloli somatiċi.

PUBLIC

9. Il-Montenegro għandu jiżgura li l-kunsinna ta' ħalib mhux ipproċessat mhux konformi ma' tali rekwiżiti tintemm sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2030.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta regoli implimentattivi dettaljati biex tiżgura t-tħaddim bla xkiel tar-reġim tranżizzjonali msemmi hawn fuq skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 58 tar-Regolament (KE) Nru 178/2002.

PUBLIC